تفضل بودن عدم جزم به نیت و جهل به وظیفه فعلیه در روایت

خب حالا تفضل به چه معنا است؟ ببینید اینجا خیلی روشن است. آن چه در اینجا هست برای جهل مکلف است. حضرت می‌فرمایند مجزی است، با اینکه مردد هستید؛ جاهل بود و نمی‌دانست؛ جزم به نیت نداشت ولی واقعاً ماه مبارک بود. بعد فرمودند: «أجزأ عنه بتفضل الله وبما قد وسع على عباده»؛ خدا توسعه داده است. در اینجا خداوند چطور توسعه داده است؟

شاگرد: جزم به نیت لازم نیست.

استاد: مرحوم شیخ «وسّع الله» را چطور معنا می‌کنند؟ می‌گویند به این معنا است که تعبّداً گفته مجزی است، ولو ماه مبارک را امتثال نکردی اما من قبول دارم. اینطور معنا می‌کنند. خب چرا بعدی آن را نمی خوانید؟! «ولولا ذلك لهلك الناس»؛ اگر این تفضل و توسعه نبود مردم هلاک می شدند. یعنی آلآن در مانحن فیه اگر خدا می‌گفت من این روزه سوم الشک تو را قبول ندارم لذا بعداً آن را قضا کن، مردم هلاک می‌شدند؟! ببینید تفضل من الله است؛ خدا فرموده این سوم الشک را که روزه گرفتی، فضلاً منّی از تو قبول می‌کنم و جای آن می‌گذارم. حضرت می‌فرمودند اگر خدا این کار را نمی کرد لهلک الناس.

شاگرد: روش... .

استاد: پس روش کدام روش است؟ عرض من همین است. ایشان می‌گویند تفضل الله یعنی با این که ماه مبارک نبود، خدا یک روز را جای ماه مبارک گذاشت. اگر این کار را نمی کرد، لهلک الناس. نه، اگر این کار را نمی کرد می‌گفت یک روز را قضا کن. کما اینکه عده‌ای فتوا داده‌اند و موارد هست. لذا معلوم می‌شود «لهلک الناس» همانطوری که شما می‌گویید یک روشی در کار شارع است که این تفضل و توسعه سبب می‌شود خیل عظیم مکلفین از هلاکت، از عسر و... خلاص شوند. آن کجا است؟ جایی است که در خیلی از جاها نمی‌دانند. قصد وظیفه فعلیه می‌کنند. می‌گویند که شارع جزم در نیت را الزام نکرده، اگر خداوند متعال جزم در نیت را بر مکلفین الزام می‌کرد؛ می‌گفت باید جازم باشی؛ اگر جازم نبودی من قبول ندارم، بسیاری از عبادات او باطل می‌شد.

بازبینی #1
ایجاد شده 25 مه 2026 11:17:03 توسط ... .
به روزرسانی شده 25 مه 2026 11:18:23 توسط ... .